

Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
Дніпропетровської обласної ради

СИЛАБУС

Освітній компонент	Обстеження і оцінка стану здоров'я людини
Освітньо-професійна програма	«Сестринська справа»
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство спеціалізація I5.01 Медсестринство
Галузь знань	I5 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	перший рік, семестр I, II
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 4 Усього годин – 120 Лекції – 30 Практичні заняття – 60 Самостійна робота – 30
Викладач	Шейко Світлана Олександрівна
E-mail	doktor.sheiko@gmail.com
Консультації	за графіком упродовж навчального року

Анотація до курсу	Освітній компонент «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» спрямований на формування у здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Сестринська справа» системного підходу до комплексного обстеження пацієнта, оцінки його стану здоров'я, виявлення актуальних і потенційних проблем та визначення потреб у сестринській допомозі. Вивчення освітнього компонента забезпечує формування теоретичних знань і практичних умінь. Особлива увага приділяється оволодінню алгоритмами професійних дій медичної сестри бакалавра. Освітній компонент передбачає опанування основ етіології, патогенезу та клінічних проявів найпоширеніших захворювань, що є необхідними для розуміння змін стану пацієнта та своєчасного виявлення ознак погіршення його здоров'я. Розглядаються особливості перебігу захворювань у пацієнтів різних вікових груп, а також особливості обстеження вагітних та вплив вагітності на перебіг хронічної і супутньої патології. Опанування освітнього компонента сприяє розвитку професійної спостережливості, точності, відповідальності, критичного та клінічного мислення, уміння аналізувати отримані дані, дотримуватися принципів медичної етики та деонтології, інфекційної безпеки, конфіденційності й професійних стандартів під час проведення обстеження та оцінки стану здоров'я пацієнта.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення дисципліни «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» Формування у здобувачів освіти системних знань про найбільш поширені захворювання їх основні клінічні прояви, методи обстеження та оцінювання стану пацієнта. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти набувають знань про основні закономірності розвитку захворювань, принципи клінічного обстеження, методи оцінювання стану пацієнта та алгоритми виконання професійних обов'язків. Дисципліна сприяє розвитку клінічного й аналітичного мислення, формуванню навичок прийняття обґрунтованих рішень у практичних ситуаціях та забезпечує інтеграцію знань з іншими освітніми компонентами професійної підготовки. Здобувач освіти повинен уміти використовувати знання з етіології, патогенезу, клінічної симптоматики, діагностики, лікування та профілактики внутрішніх захворювань у професійній діяльності.

Важливим є вміння проводити обстеження пацієнта, визначати його актуальні потреби та проблеми, брати участь у діагностичному процесі, планувати й здійснювати медсестринські втручання, оцінювати їх ефективність та за необхідності коригувати план догляду. Особлива увага приділяється підготовці пацієнтів до лабораторних та інструментальних досліджень, виконанню лікувально-діагностичних процедур у межах професійної компетентності, спостереженню за станом пацієнта, забезпеченню належного догляду та супроводу, а також дотриманню вимог професійної безпеки.

Основні завдання дисципліни

Дисципліна «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» входить до циклу освітніх компонентів, спрямованих на формування спеціальних професійних компетентностей. Її вивчення забезпечує опанування здобувачами освіти знань, умінь і практичних навичок, визначених відповідно до вимог Стандарту фахової вищої освіти.

Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності «І5 Медсестринство» галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

СК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

СК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

СК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та зборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

Програмні навчання	результати	ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані.	
		ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.	
		ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.	
		ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.	
		ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.	
		ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій.	
		ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.	
		ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.	
Зміст курсу			
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ			
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ			
№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам.роб.
	I семестр		
1.	Стан здоров'я з точки зору теорії адаптації. Поняття про хворобу. Стрес та виникнення захворювання. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження хворих.	2	
	Додаткові методи обстеження хворих. Антропометрія., Термометрія. Інструментальні методи дослідження.		2
2	Методи обстеження хворих з захворюваннями органів дихання та серцево-судинної системи.	2	
3	Оцінка стану організму пацієнта при захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи. Больовий синдром в грудній клітці. Артеріальна гіпертензія.	2	
	Додаткові інструментальні методи обстеження хворих з захворюваннями органів дихання (спірометрія, пікфлоуметрія) та серцево-судинної системи (електрокардіографія, велоергометрія та тредміл тест)		3
4	Клініко –лабораторні синдроми при захворюваннях органів гепатобіліарної системи.	2	
5	Комплексне клінічне обстеження травної та сечовидільної системи	2	
	Інструментальні методи обстеження при хворобах сечовидільної системи (рентгенологічні, ультразвукові.).		4
6	Комплексне клінічне обстеження нервової системи та органів зору	2	
	Інструментальні та лабораторні методи обстеження органів травлення та ендокринної системи рентгенологічні, ультразвукові.		4
	Всього:	18	15

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам.роб.
	II семестр		
1	Комплексне клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями кістково-м'язової системи.	2	
	Інструментальні і лабораторні методи дослідження при патології кістково-м'язової системи		3
2	Обстеження та оцінювання стану опорно-рухового апарату при остеоартритах і ревматоїдному артриті	2	
	Суглобовий синдром(основні клінічні симптоми)		3
3	Діагностичне значення основних променевих та ендоскопічних методів дослідження в клінічній практиці.	2	
	Вимоги безпеки при експлуатації медичної діагностичної техніки		3
4	Дослідження функціонального стану організму людини за допомогою функціональних проб.	2	
	Вікові особливості реакції систем організму на функціональні навантаження.		3
5	Клініко-лабораторна діагностика захворювань імунної системи. Оцінювання імунного статусу та діагностика імунодефіцитних станів.	2	
6	Особливості проведення та оцінювання електрокардіографії в практиці медичної сестри-бакалавра.	2	
	Методика проведення ЕКГ		3
	Всього:	12	15

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр		
№ з/п	Тема	Години
1.	Здоров'я, перед хвороба, хвороба. Стрес та виникнення захворювань. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнта.	4
2.	Оцінка стану організму пацієнта при захворюваннях органів дихання. Діагностика синдромів легеневої патології.	4
3.	Опитування та фізичні методи обстеження системи дихання. Методика дослідження серцево-судинної системи. Особливості обстеження пацієнта із синдромом недостатності кровообігу та порушення ритму серця.	4
4.	Особливості клінічного обстеження пацієнтів із больовим синдромом у лівій половині грудної клітки та гіпертонічною хворобою: діагностика проявів ішемії й ушкодження міокарда.	4
5.	Оцінка стану організму пацієнта при захворюваннях органів кровообігу.	4
6.	Методика обстеження пацієнта з анемічним синдромом. Особливості обстеження пацієнтів з гемобластозами	4
7.	Підсумковий контроль.	4
	Разом	28

	II семестр	
1.	Клінічні синдроми та методи обстеження при захворюваннях органів травлення та гепатобіліарної системи. Жовтяничний синдром.	4
2.	Клінічні синдроми та методи обстеження при захворюваннях нирок. Основні нефрологічні синдроми.	4
3.	Комплексне клінічне обстеження органів травлення, сечовидільної та ендокринної систем.	4
4.	Обстеження зору та органів слуху.	4
5.	Методика клінічного обстеження пацієнтів із патологією ендокринної системи	4
6.	Методика клінічного обстеження пацієнтів із патологією нервової системи.	4
7.	Методика клінічного обстеження пацієнтів із патологією кістково-м'язової системи.	4
8.	Підсумковий контроль.	4
	Разом:	32
Пререквізити		«Анатомія та фізіологія людини», «Основи медсестринства», «Основи психології та міжособового спілкування, медичної етики та деонтології», «Медична біологія з основами медичної генетики», «Мікробіологія з вірусологією та основами імунології», «Основи фармакології та медична рецептура».
Кореквізити		«Патоморфологія та патофізіологія», «Медсестринство у внутрішній медицині», «Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології», «Медсестринство в педіатрії», «Акушерство», «Гінекологія з основами репродуктивного здоров'я та планування сім'ї», «Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології».
Постреквізити		«Медсестринство в сімейній медицині з основами паліативної допомоги», «Медсестринство в геронтології та геріатрії», «Громадське здоров'я та громадське медсестринство», «Медична та соціальна реабілітація, догляд за особами з обмеженими можливостями», переддипломна практика, практична діяльність медичної сестри бакалавра.

Методи навчання

Методи організації та здійснення освітньої діяльності у межах дисципліни «**Обстеження та оцінка стану здоров'я людини**» спрямовані на формування практичних клінічних навичок, розвиток клінічного мислення та здатності медичної сестри бакалавра здійснювати комплексне обстеження, оцінювати стан здоров'я пацієнта та визначати його актуальні й потенційні проблеми в умовах, наближених до професійної діяльності.

Освітній процес реалізується переважно через практичні заняття та самостійну роботу здобувачів освіти із широким використанням симуляційних технологій, клінічних сценаріїв, стандартизованих пацієнтів, манекенів, тренажерів, цифрових освітніх ресурсів та інтерактивних методів навчання.

1. Практичні методи

Практичні заняття є основною формою навчання та спрямовані на відпрацювання алгоритмів комплексного обстеження пацієнта, оцінки його стану та інтерпретації отриманих даних. Застосовуються симуляційні манекени, тренажери, стандартизовані пацієнти, клінічні сценарії та рольові ситуації.

Здобувачі освіти відпрацьовують встановлення контакту з пацієнтом, збір скарг та анамнезу, проведення суб'єктивного й об'єктивного обстеження, визначення життєвих показників, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию, оцінювання функціонального стану та виявлення проблем пацієнта.

2. Наочні та демонстраційні методи

Застосовуються демонстрація викладачем алгоритмів практичних навичок, мультимедійні презентації, відеодемонстрації, анатомічні та клінічні моделі, симуляційне обладнання, цифрові атласи, інтерактивні схеми, алгоритми та чек-листи.

3. Симуляційні та ігрові методи

Використовуються клінічні сценарії, рольові ігри, метод стандартизованого пацієнта, ситуаційні завдання, робота в парах і малих групах. Здобувачі освіти виконують роль медичної сестри бакалавра та пацієнта, відпрацьовуючи професійну комунікацію, послідовність обстеження та прийняття клінічно обґрунтованих рішень.

4. Проблемно-пошукові та ситуаційні методи

Застосовуються клінічно орієнтовані ситуаційні завдання, у яких необхідно проаналізувати скарги, анамнез, результати об'єктивного обстеження та життєві показники, визначити проблеми пацієнта, встановити їх пріоритетність та запропонувати подальшу тактику дій медичної сестри бакалавра.

5. Методи організації самостійної роботи

Самостійна робота передбачає опрацювання алгоритмів практичних навичок, підготовку до симуляційних занять, аналіз клінічних кейсів, роботу з навчальною та професійною літературою, клінічними протоколами, цифровими ресурсами, виконання тестових та ситуаційних завдань, підготовку схем, алгоритмів і чек-листів.

	6. Методи стимулювання та мотивації Застосовуються клінічні симуляційні сценарії, проблемні ситуації, професійно орієнтовані завдання, індивідуальний та груповий зворотний зв'язок, самооцінювання та взаємооцінювання. Після виконання практичних завдань проводиться аналіз правильності, послідовності та безпеки професійних дій. 7. Методи за логікою подання матеріалу Застосовуються індуктивні та дедуктивні методи. Індуктивний підхід передбачає аналіз окремих скарг, симптомів, фізикальних ознак і показників життєдіяльності з подальшим формуванням цілісної оцінки стану пацієнта. Дедуктивний підхід передбачає використання стандартних алгоритмів обстеження, клінічних протоколів та схем сестринської оцінки. 8. Методи контролю та самоконтролю Застосовуються чек-листи практичних навичок, структуроване спостереження, взаємооцінювання, самооцінювання, аналіз типових помилок, розбір клінічних ситуацій та рефлексія після виконання симуляційного сценарію.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; контроль виконання практичних навичок; демонстрація алгоритмів обстеження пацієнта; виконання симуляційних сценаріїв; робота зі стандартизованим пацієнтом; розв'язання ситуаційних та клінічно орієнтованих завдань; аналіз результатів обстеження; інтерпретація показників життєдіяльності; оцінювання практичних навичок за чек-листами; контроль самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	Поточний, тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану та робочої програми освітнього компонента.
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Встановлення контакту з пацієнтом, проведення опитування, збір скарг та анамнезу захворювання і життя. 2. Проведення загального огляду пацієнта та оцінювання його загального стану. 3. Оцінювання свідомості, орієнтації, положення пацієнта та психоемоційного стану. 4. Оцінювання стану шкіри та слизових оболонок. 5. Вимірювання температури тіла та оцінювання результатів термометрії. 6. Визначення частоти дихальних рухів, характеру та ритму дихання. 7. Визначення пульсу, оцінювання його частоти, ритмічності, наповнення та напруження. 8. Вимірювання артеріального тиску та оцінювання отриманих результатів. 9. Проведення фізикального обстеження пацієнта: огляду, пальпації, перкусії та аускультії. 10. Проведення огляду, пальпації, перкусії та аускультії грудної клітки.	

11. Оцінювання задишки, кашлю, болю в грудній клітці та кровохаркання.
12. Проведення пульсоксиметрії та оцінювання показників сатурації кисню.
13. Проведення спірометрії та оцінювання основних показників функції зовнішнього дихання.
14. Проведення огляду та пальпації серцево-судинної системи.
15. Оцінювання периферичних набряків та ознак серцевої недостатності.
16. Проведення електрокардіографії.
17. Правильне накладання електродів для проведення ЕКГ у стандартних та грудних відведеннях.
18. Оцінювання основних параметрів електрокардіограми та виявлення порушень ритму і провідності.
19. Розпізнавання основних електрокардіографічних ознак ішемії та ушкодження міокарда.
20. Проведення огляду, пальпації, перкусії та аускультації живота.
21. Оцінювання больового синдрому та диспепсичних проявів у пацієнтів із захворюваннями органів травлення.
22. Проведення збору та оцінювання інформації про характер випорожнень, блювання та інші диспепсичні прояви.
23. Проведення огляду та пальпації ділянки нирок.
24. Визначення симптому поколачування в ділянці нирок.
25. Визначення добового діурезу та оцінювання характеру сечовипускання.
26. Проведення збору сечі для загального аналізу, аналізу за Нечипоренком та проби Зимницького.
27. Проведення збору сечі для бактеріологічного дослідження.
28. Оцінювання результатів основних лабораторних досліджень крові та сечі в межах компетентності медичної сестри.
29. Вимірювання маси тіла та зросту пацієнта, визначення індексу маси тіла.
30. Проведення огляду та пальпації щитоподібної залози.
31. Визначення рівня глюкози крові глюкометром.
32. Проведення оцінювання симптомів гіпоглікемії та гіперглікемії.
33. Проведення комплексного неврологічного обстеження пацієнта.
34. Оцінювання свідомості, орієнтації, поведінки та психоемоційного стану пацієнта.
35. Оцінювання м'язової сили та м'язового тону.
36. Оцінювання активних і пасивних рухів.
37. Дослідження сухожильних і патологічних рефлексів.
38. Дослідження поверхневої та глибокої чутливості.
39. Оцінювання координації рухів, ходи та рівноваги.
40. Проведення орієнтовного дослідження функцій черепних нервів.
41. Проведення огляду органа зору та оцінювання реакції зіниць.
42. Визначення гостроти зору та полів зору.
43. Проведення орієнтовного дослідження слуху та камертональних проб.
44. Проведення клінічного обстеження пацієнта із захворюваннями кістково-м'язової системи.
45. Оцінювання больового синдрому в суглобах, кістках, м'язах та хребті.
46. Проведення огляду та пальпації суглобів.
47. Оцінювання форми, розмірів, симетричності, рухливості та болючості суглобів.
48. Виявлення припухлості, деформацій та місцевих запальних змін суглобів.
49. Оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату.

50. Проведення диференційованого оцінювання основних клінічних симптомів і синдромів за результатами обстеження пацієнта.
51. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних досліджень.
52. Правильний збір біологічного матеріалу для лабораторних досліджень відповідно до призначення.
53. Підготовка пацієнта до рентгенологічних, ультразвукових, ендоскопічних, КТ та МРТ-досліджень.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Стан здоров'я людини: поняття здоров'я, передхвороби та хвороби. Основні критерії оцінювання стану здоров'я. Роль адаптаційних механізмів у підтриманні гомеостазу організму.
2. Теорія адаптації. Поняття адаптації, адаптаційних реакцій та адаптаційних резервів організму. Роль нервової, ендокринної та імунної систем у процесах адаптації.
3. Стрес як фактор виникнення та розвитку захворювань. Поняття стресу, стадії стресової реакції за Г. Сельє. Вплив тривалого та надмірного стресу на організм людини.
4. Суб'єктивні методи обстеження пацієнта. Значення опитування, збору скарг, анамнезу захворювання та анамнезу життя для встановлення попереднього діагнозу.
5. Об'єктивні методи обстеження пацієнта. Загальний огляд, оцінювання свідомості, положення пацієнта, стану шкіри та слизових оболонок. Вимірювання температури тіла, пульсу, артеріального тиску та частоти дихання.
6. Фізикальні методи обстеження: огляд, пальпація, перкусія, аускультация. Методика проведення та діагностичне значення основних фізикальних методів.
7. Додаткові методи дослідження. Лабораторні, інструментальні та функціональні методи діагностики. Значення додаткових методів у підтвердженні діагнозу та оцінюванні динаміки захворювання.
8. Основна симптоматика та методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання. Особливості збору скарг та анамнезу, проведення огляду, пальпації, перкусії та аускультации грудної клітки.
9. Основні синдроми ураження органів дихання: синдром бронхіальної обструкції, синдром ущільнення легеневої тканини, синдром порожнини в легені, синдром плеврального випоту, синдром дихальної недостатності.
10. Задишка, кашель, біль у грудній клітці, кровохаркання. Особливості їх оцінювання під час медсестринського обстеження пацієнта.
11. Додаткові методи дослідження при захворюваннях органів дихання. Загальний аналіз крові, дослідження мокротиння, пульсоксиметрія, спірометрія, рентгенографія, комп'ютерна томографія та інші методи.
12. Основна симптоматика та методи обстеження пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи. Особливості збору скарг та анамнезу.
13. Больовий синдром у грудній клітці. Характер, локалізація, іррадіація, інтенсивність, тривалість болю та зв'язок із фізичним навантаженням. Диференційна діагностика болю кардіального та некардіального походження.
14. Артеріальна гіпертензія. Поняття, причини, фактори ризику, клінічні прояви, правила вимірювання артеріального тиску та оцінювання результатів.
15. Серцева недостатність. Основні клінічні прояви: задишка, ціаноз, набряки, тахікардія, ортопное, збільшення маси тіла. Методи оцінювання ступеня недостатності кровообігу.

16. Порухення серцевого ритму. Основні види аритмій, їх клінічні прояви. Оцінювання пульсу, частоти та ритмічності серцевих скорочень.
17. Електрокардіографія. Показання та правила проведення ЕКГ. Основні елементи електрокардіограми та їх діагностичне значення.
18. Електрокардіографічна діагностика порушень серцевого ритму та провідності. Основні ознаки синусової тахікардії, брадикардії, екстрасистолії.
19. Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення. Опитування, огляд, пальпація, перкусія та аускультация живота. Додаткові лабораторні та інструментальні методи.
20. Основні гастроентерологічні синдроми: больовий, диспепсичний, кишкової диспепсії.
21. Характеристика болю при захворюваннях органів травлення. Локалізація, характер, інтенсивність, тривалість, іррадіація та зв'язок болю з прийманням їжі.
22. Основні диспепсичні прояви: нудота, блювання, печія, відрижка, гіркота в роті, метеоризм, порушення апетиту та випорожнень. Їх діагностичне значення.
23. Методи лабораторної діагностики захворювань органів травлення. Загальний та біохімічний аналізи крові, копрограма, дослідження калу на приховану кров та інші лабораторні дослідження.
24. Інструментальні методи дослідження органів травлення. Езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ультразвукове дослідження, рентгенологічні методи, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія.
25. Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями сечовидільної системи. Збір скарг та анамнезу, огляд, пальпація та визначення симптому поколачування в ділянці нирок.
26. Основні нефрологічні синдроми: сечовий, набряковий, гіпертензивний, нефритичний, нефротичний синдром та синдром ниркової недостатності.
27. Порушення сечовипускання. Поліурія, олігурія, анурія, ніктурія, дизурія. Методика визначення та оцінювання добового діурезу.
28. Лабораторна діагностика захворювань нирок. Загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Нечипоренком, проба Зимницького, визначення добової протеїнурії, бактеріологічне дослідження сечі.
29. Біохімічні показники функції нирок. Креатинін, сечовина, електроліти, швидкість клубочкової фільтрації. Значення цих показників для оцінювання функціонального стану нирок.
30. Інструментальні методи діагностики захворювань сечовидільної системи. Ультразвукове дослідження, рентгенологічні методи, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія.
31. Основні методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи. Збір скарг та анамнезу, загальний огляд, оцінювання маси тіла, зросту, стану шкіри, волосся та підшкірної жирової клітковини.
32. Захворювання щитоподібної залози. Основні клінічні прояви гіпертиреозу та гіпотиреозу. Методика огляду та пальпації щитоподібної залози.
33. Цукровий діабет. Основні клінічні прояви, поліурія, полідипсія, поліфагія, зміни маси тіла. Методи діагностики та оцінювання рівня глюкози крові.
34. Лабораторна діагностика захворювань ендокринної системи. Визначення глюкози крові, глікованого гемоглобіну, гормонів щитоподібної залози та інших гормональних показників.
35. Інструментальні методи дослідження в ендокринології. Ультразвукове дослідження щитоподібної залози, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, інші методи за показаннями.

36. Комплексне клінічне обстеження нервової системи. Збір скарг та анамнезу, оцінювання свідомості, орієнтації, психоемоційного стану та поведінки пацієнта.
37. Дослідження рухової сфери. Оцінювання м'язової сили, м'язового тону, активних і пасивних рухів. Виявлення парезів, паралічів, тремору та інших рухових порушень.
38. Дослідження рефлекторної та чутливої сфер. Сухожилльні та патологічні рефлекси, поверхнева і глибока чутливість.
39. Оцінювання координації рухів та рівноваги. Дослідження ходи, точності рухів, координації та функцій вестибулярного апарату.
40. Дослідження функцій черепних нервів. Методика оцінювання зору, рухливості очних яблук, реакції зіниць, слуху, міміки, ковтання, голосу та рухливості язика.
41. Основні методи обстеження органів зору та слуху. Огляд повік, кон'юнктиви, склери, рогівки та зіниць. Визначення гостроти зору, полів і кольорового зору. Орієнтовне дослідження слуху та камертональні проби.
42. Додаткові методи дослідження нервової системи. Електроенцефалографія, електронейроміографія, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія та інші методи.
43. Основні клінічні прояви та методи діагностики анемічного синдрому. Слабкість, швидка втомлюваність, блідість, задишка, серцебиття, запаморочення, головний біль.
44. Класифікація анемій та особливості їх клінічних проявів. Постгеморагічні, залізодефіцитні, В12- та фолієводефіцитні, гемолітичні та апластичні анемії.
45. Лабораторна діагностика анемій. Загальний аналіз крові, гемоглобін, еритроцити, гематокрит, еритроцитарні індекси та лейкоцитарна формула.
46. Дослідження обміну заліза. Сироваткове залізо, феритин, трансферин, загальна залізо зв'язувальна здатність сироватки. Діагностичне значення показників при залізодефіцитних станах.
47. Гемобластози. Визначення, класифікація, основні клінічні синдроми. Особливості клінічних проявів гострих та хронічних лейкозів.
48. Клініко-лабораторна діагностика гемобластозів. Зміни загального аналізу крові, лейкоцитарної формули, кількості тромбоцитів, поява патологічних клітин.
49. Дослідження кісткового мозку при гемобластозах. Показання до стерильної пункції та трепанобіопсії. Значення мієлограми, імунофенотипування, цитогенетичних та молекулярно-генетичних досліджень.
50. Комплексне клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями кістково-м'язової системи. Збір скарг та анамнезу, оцінювання болю, рухливості та функціонального стану опорно-рухового апарату.
51. Больовий синдром при захворюваннях суглобів, кісток, м'язів та хребта. Локалізація, характер, інтенсивність, тривалість болю, зв'язок із фізичним навантаженням та рухами.
52. Огляд та пальпація суглобів. Оцінювання форми, розмірів, симетричності, рухливості, болючості, припухлості, деформацій та місцевих запальних змін.
53. Остеоартрит. Визначення, фактори ризику, основні клінічні прояви, характер больового синдрому, обмеження рухливості, деформація суглобів, методи діагностики.
54. Ревматоїдний артрит. Визначення, етіологія, патогенез, основні клінічні прояви. Ранкова скутість, симетричне ураження суглобів, біль, припухлість та деформації. Методи діагностики.
55. Остеопороз. Визначення, фактори ризику, клінічні прояви, патологічні переломи. Методи діагностики, зокрема денситометрія.

56. Лабораторні та інструментальні методи дослідження при захворюваннях кістково-м'язової системи. Загальний аналіз крові, ШОЕ, С-реактивний білок, ревматоїдний фактор, антитіла, біохімічні показники, рентгенографія, УЗД, КТ, МРТ та денситометрія.

Політика курсу

Освітній процес за дисципліною ґрунтується на принципах академічної доброчесності, професійної етики, взаємоповаги, відповідальності та безпеки пацієнта. Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, вимог охорони праці, інфекційної безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму.

Під час практичних і симуляційних занять здобувач освіти повинен дотримуватися встановлених алгоритмів виконання практичних навичок, правил роботи із симуляційним обладнанням та принципів конфіденційності інформації про пацієнта.

Виконання практичних завдань здійснюється самостійно або в межах визначеної викладачем групової роботи. Не допускається використання сторонньої допомоги під час контрольних заходів, фальсифікація результатів обстеження, привласнення результатів роботи інших здобувачів освіти та порушення принципів академічної доброчесності.

Здобувач освіти має право отримувати від викладача інформацію щодо критеріїв оцінювання, результати контролю та рекомендації щодо вдосконалення практичних навичок.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Клінічне медсестринство у хірургії» за ОПП «Сестринська справа» освітньо – професійний ступінь «бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка «Відмінно» – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно алгоритму та аналіз результатів.

Оцінка «Добре» – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно алгоритму; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

Оцінка «Задовільно» - базові знання; виконання практичних завдань згідно алгоритму із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок.

Оцінка «Незадовільно» – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно алгоритму; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
<54%	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси**Список електронних ресурсів**

1. Медичний науково-інформаційний портал : електронна бібліотека. URL: <http://medlib.dp.gov.ua/jirbis2/ua/elektronna-biblioteka.html> (дата звернення: 02.09.2026).
2. Health-ua.com : спеціалізований медичний портал. Статті. URL: <https://health-ua.com/articles> (дата звернення: 02.09.2026).
3. Законодавство України / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2026).
4. Наукова періодика України онлайн з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук. URL: <https://dnppb.gov.ua/ua/naukova-periodyka-ukrayiny-onlayn/> (дата звернення: 02.09.2026).
5. Здоров'я України : медична газета. URL: https://health-ua.com/newspaper/med_gaz_zu (дата звернення: 02.09.2026).
6. Медична освіта : журнал. Архів номерів. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/archive (дата звернення: 02.09.2026).
7. Медсестринство : журнал. Архів номерів. URL: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/nursing/issue/archive> (дата звернення: 02.09.2026).
8. Магістр медсестринства : журнал. URL: <https://zhim.org.ua/magazine.php> (дата звернення: 02.09.2026).
9. Сімейна медицина : журнал. Архів номерів. URL: <https://family-medicine.com.ua/2412-8708/issue/archive> (дата звернення: 02.09.2026).

10. Український терапевтичний журнал. Архів номерів. URL: <https://utj.com.ua/issue/archive> (дата звернення: 02.09.2026).
11. Ліки України : журнал. Архів номерів. URL: <https://lu-journal.com.ua/issue/archive> (дата звернення: 02.09.2026).
12. Медицина невідкладних станів : журнал. Архів номерів. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/zhurnal-medsina-neotlozhnyih-sostoyanij/numbers> (дата звернення: 02.09.2026).

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.

Голова ЦК НЕЗНАМОВА Вікторія

(прізвище, ім'я)